

tot conflicten tussen de Nederlandse en de Duitse autoriteiten. Sommige katholieke intellectuelen onder hen kwamen bij De Maasbode om financiële steun vragen in ruil voor artikelen over de Duitse situatie.

8) Witlox was van mening, dat deze vluchtelingen, waar hij overigens wel sympathiek tegenover stond, door hun directe betrokkenheid de situatie in Duitsland niet objectief konden weergeven. Hij had om die principiële reden dan ook nooit (?) (zie verderop in zijn verslag) toestemming tot plaatsing van artikelen van deze vluchtelingen gegeven.

9) Schick vroeg niet, of er ook aandelen in De Maasbode waren die aan bisdommen toebehoorden. Witlox had dan voor een moeilijke keuze gestaan. Zou hij ontkennend hebben geantwoord dan had hij de waarheid niet gesproken. Zou hij met 'ja' hebben geantwoord dan zou hij, vanuit nazistisch standpunt, zijn krant in een zeer bedenkelijk daglicht hebben gesteld. De werkelijkheid was namelijk, dat op dat moment twee aandelen eigendom waren van de bisschop van Haarlem! (Zie Vermeulen, doctoraalscriptie; zie noot 21.)

10) 'Père' Hyacinth Hermans, 'star-reporter', vriend van de gebroeders Kuijpers en sinds het begin van de eeuw aan de krant verbonden, hield zich met van alles en nog wat bezig, van een weekpraatje over trivialiteiten ('hors d'oeuvre') tot toneelbesprekingen en grote reportages.

11) W.M.L. van der Pluym (1908) werd in 1927 als jongste bediende op bijkantoor Pretorialaan (Rotterdam-Zuid) aangesteld. In 1930 ging hij over naar het hoofdkwartier aan de Grote Markt waar hij de telefooncentrale (veertig toestellen, zeven lijnen; zowel de interne als de externe gesprekken liepen toen nog via 'zo'n kast met gaten, draden en pluggen') ging bedienen. Na korte tijd kwam hij op de advertentie-afdeling en werd tenslotte overgeplaatst naar de afdeling advertentie-exploitatie. Ten tijde van het verhoor was hij assistent van de afdelingschef, de na de oorlog tot adjunct-directeur benoemde H.J.J. Conijn. Na de bevrijding keert hij naar De Maasbode terug. Reeds in de zomer van 1945 verlaat hij het Rotterdamse bedrijf.

12) Die houding van *De Maasbode* was toen overigens niet uitzonderlijk. Van de grote dagbladen was eigenlijk alleen de *De Telegraaf* op de hand van de toenmalige geallieerden (Engeland, Frankrijk en Rusland).

13) Deze visie is geheel in overeenstemming met die van de bisschoppelijke mandementen uit de jaren dertig, waarin het afwijzend standpunt tegenover het nationaal-socialisme werd verkondigd. Zoals steeds volgen krant en hoofdredacteur ook hier nauwgezet de richtlijnen van het episcopaat.

14) Dit katholieke persbureau (1927-1940) werd opgericht in Breda door H. Hoeben. Deze werkte samen met een soortgelijk bureau in Münster van de jezuïet Muckermann (zie noot 17). Na de vernietiging van de roomse pers in Duitsland in 1933/34 werd het bureau belangrijk voor de verspreiding van anti-nazi denkbeelden en berichten, bijvoorbeeld door brieven en preken van Duitse katholieke leiders. Toen Muckermann Duitsland ontvluchtte vond hij bij zijn vriend Hoeben de gelegenheid zijn werk voort